

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1137/2016
08.06.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Зорица Маринковић Куљхави, адвокат из ..., против тужене ОШ „ББ“ из ..., чији је пуномоћник Никола Јасика, адвокат из ..., ради поништаја одлука о избору кандидата, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3176/15 од 09.03.2016. године, у седници одржаној 08.06.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3176/15 од 09.03.2016. године у првом и четвртном ставу изреке, тако што се одбија као неоснована жалба тужене и потврђује пресуда Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П1 96/14 од 01.10.2015. године у делу првог става изреке којим су поништени као незаконити: одлука Школског одбора тужене бр. ... од 08.06.2012. године којом је одбијен приговор тужиле и решење заменика директора тужене бр. ... од 18.05.2012. године којим је ВВ изабрана на послове наставника разредне наставе од првог до четвртог разреда на ... језику, као и у другом ставу изреке којим је одлучено о трошковима поступка.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3176/15 од 09.03.2016. године у другом ставу изреке.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3176/15 од 09.03.2016. године у трећем ставу изреке и пресуда Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П1 96/14 од 01.10.2015. године у делу првог става изреке којим је одбачена тужба у делу тужбеног захтева за поништај одлуке директора тужене бр. ... од 26.04.2012. године о избору тужиле и за враћање предмета директору на поновни поступак.

Обавезује се тужена да тужилци накнади трошкове ревизијског поступка од 33.000,00 динара у року од 15 дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији ПП 96/14 од 01.10.2015. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиље и поништени су као незаконити: решење Школског одбора тужене бр. ... од 18.05.2012. године којим је усвојен приговор ВВ поднет 18.05.2012. године против одлуке директора тужене бр. ... од 26.04.2012. године; одлука Школског одбора тужене бр. ... од 08.06.2012. године којом је приговор тужиље од 31.05.2012. године на одлуку по расписаном конкурс за место наставника разредне наставе од I-IV разреда на ... језику у комбинованом одељењу у ..., на неодређено време, пуно радно време, бр. ... од 18.05.2012. године одбијен као неоснован и потврђена одлука заменика директора тужене којом је по конкурс за пријем у радни однос објављеном у листу „...“ 01.02.2012. године, изабрана ВВ, професор разредне наставе из ...; одлука заменика директора тужене бр. ... од 18.05.2012. године којом је на радно место наставника разредне наставе од I-IV разреда, на ... језику, у комбинованом одељењу у ..., на неодређено време, пуно радно време тј. 40 часова недељно, по конкурс за пријем у радни однос, објављеном у листу „...“ 01.02.2012. године изабрана ВВ, професор разредне наставе из ..., док је одбачен део тужбеног захтева којим је тужиља тражила да суд поништи оспорену одлуку директора тужене бр. ... од 26.04.2012. године и предмет врати директору на поновни поступак. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове поступка од 237.750,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3176/15 од 09.03.2016. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев за поништај одлуке Школског одбора тужене бр. ... од 08.06.2012. године којом је одбијен приговор тужиље на одлуку о избору кандидата ВВ на послове наставника разредне наставе од I-IV разреда на ... језику у комбинованом одељењу у ..., на неодређено време, као и одлуке заменика директора тужене бр. ... од 18.05.2012. године којом је на радно место наставника разредне наставе од I-IV разреда на ... језику у комбинованом одељењу у ..., на неодређено и пуно радно време изабрана ВВ професор разредне наставе. Ставом другим изреке укинута је првостепена пресуда и одбачена тужба у делу захтева да се поништи решење Школског одбора тужене бр. ... од 18.05.2012. године којим је усвојен приговор ВВ поднет против одлуке директора тужене од 26.04.2012. године. Ставом трећим изреке одбијена је жалба тужиље и потврђено решење о одбацивању тужбе садржано у првостепеној пресуди. Ставом четвртим изреке обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове поступка од 209.500,00 динара са законском каматом од пресуђења до исплате.

Против правоснажне пресуде донесене у другом степену, тужиља је изјавила ревизију због свих законом прописаних разлога.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиље делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку (ЗПП) на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом нема пропуста у примени одредаба ЗПП којима је прописан жалбени поступак, на шта се ревизијом неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је у јануару 2012. године расписала конкурс, који је објављен 01.02.2012. године у листу „...“, за пријем у радни однос на неодређено време – пуно радно време од 40 часова недељно за радно место наставника разредне наставе од првог до четвртог разреда на словачком језику у комбинованом одељењу у У погледу стручне спреме у конкурс у је наведено да се тражи шести и седми степен стручне спреме и да кандидати уз пријаву треба да доставе оригинале или оверене копије дипломе и уверења о држављанству. На конкурс су се пријавиле тужила и ВВ, које су испуњавале услове конкурса. Одлуком директора тужене ГГ бр. ... од 06.04.2012. године изабрана је ВВ. Тужила је поднела приговор на ову одлуку који је Школски одбор тужене усвојио решењем бр. ... од 26.04.2012. године и поништио одлуку директора и предмет вратио на поновни поступак. Истог дана – 26.04.2012. године директор тужене је донео нову одлуку бр. ... којом је изабрана тужила. ВВ је поднела приговор на ову одлуку који је Школски одбор тужене усвојио решењем бр. ... од 18.05.2012. године и поништио одлуку директора и предмет вратио на поновни поступак. Истог дана – 18.05.2012. године заменик директор тужене ДД је донео одлуку бр. ... којом је изабрана ВВ. Тужила је поднела приговор на ову одлуку који је Школски одбор тужене одбио одлуком бр. ... од 08.06.2012. године и потврдио је решење бр. ... од 18.05.2012. године о избору ВВ на послове наставника разредне наставе од првог до четвртог разреда на словачком језику, по конкурс у објављеном 01.02.2012. године.

Полазећи од наведеног чињеничног стања, првостепени суд је поништио као незаконите одлуку Школског одбора тужене бр. ... од 08.06.2012. године којом је одбијен приговор тужиле и решење заменика директора тужене бр. ... од 18.05.2012. године којим је ВВ изабрана на послове наставника разредне наставе од првог до четвртог разреда на словачком језику, са образложењем да избор кандидата по конкурс у није извршен у складу са законом. Међутим, другостепени суд је преиначио првостепену одлуку у делу захтева за поништај наведених одлука тако што је одбио захтев за њихов поништај са образложењем да су обе одлуке донете од надлежних органа, па како тужила у току поступка није довела у сумњу да изабрани кандидат не испуњава услове конкурса, одлуке су законите.

По оцени Врховног касационог суда, није правилан закључак другостепеног суда о законитости одлука тужене бр. ... од 18.05.2012. године о избору кандидата ВВ и бр. ... од 08.06.2012. године којом је одбијен приговор тужиле.

Одредбом члана 120. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 12/09, 52/11), који је био на снази у време доношења спорних одлука, прописано је да у радни однос у установи може да буде примљено лице, под условима прописаним законом (ако има

одговарајуће образовање, здравствену способност за рад са децом и ученицима, држављанство РС и да није осуђивано за одређена кривична дела), док је ставом 2. прописано да када се образовно-васпитни рад остварује на језику националне мањине, осим услова из става 1. овог члана, лице мора да има и доказ о знању језика на коме се остварује образовно-васпитни рад, а ставом 3. да се услови из става 1. и 2. овог члана доказују приликом пријема у радни однос и проверавају се у току рада. На основу члана 130. наведеног закона директор установе врши избор кандидата за пријем у радни однос и доноси одлуку о избору кандидата против које незадовољни кандидат има право приговора органу управљања, док на основу члана 145. истог закона орган управљања одлучује о поднетом приговору.

У конкретном случају спорна другостепена одлука органа управљања – Школског одбора бр. ... донета је на седници одржаној 08.06.2012. године, када је од укупно девет чланова Школског одбора било присутно пет, а међу њима ДД, који је заменик директора ГГ, а који је донео спорно првостепено решење бр. ... од 18.05.2012. године о избору кандидата ВВ на послове наставника разредне наставе. По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом указује да ДД, као доносилац решења против кога је поднет приговор о коме се одлучивало на седници Школског одбора, није могао да учествује, односно није могао да гласа о приговору ни на који начин. Према записнику са те 18. седнице Школског одбора одржане 08.06.2012. године, произлази да је ДД гласао и то за одбијање приговора, јер је на записнику наведено да је одлука донета једногласно. Управо указујући на садржину овог записника основано се ревизијом указује на неправилност поступања Школског одбора. Наиме, без (петог) гласа ДД одлука о приговору тужиље не би била донета, јер четири гласа нису довољна с обзиром да Школски одбор одлуке доноси већином гласова од укупног броја (9), а што није ни спорно имајући у виду исказ ЂЂ, председнице Школског одбора (рочиште од 20.05.2013. године). Како је право тужиље као учесника конкурса да се о њеном приговору одлучи законито на основу члана 145. Закона о основама система образовања и васпитања, што тужена није учинила, то је спорна одлука Школског одбора бр. ... од 08.06.2012. године незаконита. Такође, незаконито је и првостепено решење заменика директора ДД бр. ... од 18.05.2012. године о избору кандидата ВВ. Према образложењу овог решења пријаве на конкурс су поднеле тужиља и ВВ која испуњава услове у погледу стручне спреме, а која је предложена од Школског одбора после извршене провере психофизичке способности. По оцени Врховног касационог суда ово решење није донето сагласно члану 130. Закона о основама система образовања и васпитања, јер је остало нејасно да ли тужиља уопште испуњава услов конкурса у погледу стручне спреме (о чему су прибављени докази током првостепеног поступка), а затим није оцењен извештај прибављен према члану 130. став 3. наведеног закона (извештај о селекцији од 29.02.2012. године Националне службе за запошљавање). У вези са образложењем спорне одлуке и решења, треба нагласити да тужена има погрешан став о својим овлашћењима у конкурсном поступку, па тако у првостепеном решењу готово да нема образложења зашто је изабрана ВВ а не тужиља, док је у другостепеној одлуци наведено да „Закон о основама система образовања и васпитања такође није прописао ни обавезу да директор образложи разлоге због којих је један кандидат изабран у односу на другог.“ Ово је неприхватљиво, јер Закон о основама система образовања и васпитања, прописивањем услова за пријем у

радни однос (члан 120), поступка избора (члан 130) и поступка правне заштите кандидата (члан 145) управо отклања произвољност и арбитрерност органа конкурсног поступка, што значи да они имају обавезу да образложе зашто је један кандидат изабран у односу на другог, јер наспрам те њихове обавезе је право неизабраног кандидата на делотворну правну заштиту које се неће остварити ако се не наведу чињенице и закључци на основу којих је извршен избор. Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у првом ставу изреке.

Одлучујући о приговору кандидата ВВ на одлуку бр. ... од 26.04.2012. године којом је изабрана тужила на послове наставника разредне наставе, Школски одбор тужене је решењем бр. ... од 18.05.2012. године усвојио приговор, поништио наведену одлуку директора и предмет вратио на поновни поступак. Тужила је у овом поступку поставила захтев за поништај решења бр. ... од 18.05.2012. године који је првостепени суд усвојио и поништио то решење, док је другостепени суд укинуо првостепену одлуку у том делу и одбацио тужбу као недозвољену, са образложењем да то решење не представља коначну одлуку, већ фазу поступка после које следи доношење нове одлуке о избору кандидата. По оцени Врховног касационог суда правилан је став другостепеног суда у овом делу с обзиром да је заснован на члану 145. Закона о основама система образовања и васпитања. Одредбом става 4. члана 145. је прописано да ако орган управљања утврди да су у првостепеном поступку одлучне чињенице непотпуно или погрешно утврђене, да се у поступку није водило рачуна о правилима поступка која су од утицаја на решење ствари или да је изрека побијаног решења нејасна или је у противречности са образложењем, он ће својим решењем поништити првостепено решење и вратити предмет директору на поновни поступак, док је ставом 5. истог члана прописано да против новог решења запослени има право на приговор. Када је решењем бр. ... од 18.05.2012. године Школски одбор усвојио приговор кандидата ВВ поступио је на основу цитиране одредбе, а тужила је своје право на правну заштиту остварила подношењем приговора на ново решење (истог броја и датума, али донето од заменика директора ДД о избору ВВ). Стога је у овом делу неосновано ревизијско указивање о погрешној примени материјалног права, па је Врховни касациони суд на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у другом ставу изреке.

У поступку пред нижестепеним судовима одлучено је о делу тужбеног захтева за поништај одлуке директора тужене бр. ... од 26.04.2012. године и враћању предмета директору на поновни поступак, тако што је тужба у том делу одбачена, уз закључак првостепеног суда да је та одлука поништена у поступку код тужене, који је прихватио другостепени суд уз оцену да је неоснован жалбени навод о прекорачењу тужбеног захтева. По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом указује да је у овом делу прекорачен тужбени захтев. Наиме, одлуком директора тужене бр. ... од 26.04.2012. године извршен је избор тужиле на послове наставника разредне наставе. У тужби, у постављеном тужбеном захтеву, тужила је тражила поништај решења Школског одбора бр. ... од 18.05.2012. године о усвајању приговора ВВ, па је цитирала комплетну изреку тог решења, што је навело нижестепене судове да погрешно закључе да тражи и поништај решења бр. ... од 26.04.2012. године (што не тражи, јер је то решење донето у корист тужиле). Како је одлучено

више од оног што је тражено, прекорачен је тужбени захтев па је Врховни касациони суд на основу члана 417. став 1. ЗПП одлучио као у трећем ставу изреке.

Како је тужиља успела у ревизијском поступку, осим у незнатном делу, обавезана је тужена да јој накнади трошкове ревизијског поступка од 33.000,00 динара за састав ревизије, на основу члана 153. став 3. и 165. став 2. ЗПП и Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ бр. 121/12), због чега је одлучено као у четвртом ставу изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић